

BIODLING JORDEN RUNT

I Ecuador vill myndigheterna sprida information om bins betydelse och öka landets honungsproduktion. I ett nationellt program ger man nu gratis utbildning och certifiering för att höja kunskapsnivån och biodlingens status.

Biodling ska få bättre status i Ecuador

Text och foto: ANN-BRITT STERNFELDT

I Ecuador konsumeras 600 ton honung om året medan den egna produktionen endast är 200 ton, så utvecklingspotentialen för biodling är stor. Ecuador är dessutom ett land med flera olika klimatzoner, vilket innebär att det alltid är säsong i någon del av landet.

Vid Ecuadors Byrå för Kvalitetssäkring av Jordbruket (Agrocalidad) hade man under en tid diskuterat behovet av att utveckla landets biodlingskapacitet och att man behövde en biodling med högre kvalitet. Man jobbade fram en strategisk plan för 2015-2020 med målet att stärka biodling över hela landet, och med hjälp av jordbruks- och boskapsministeriet satte man upp ett nationellt program, PRONAPIS. När jag pratar med ordförande för det nationella biodlarprogrammet, Hugo Roseo, poängterar han biodlingens enorma utvecklingspotential, men också dess stora utmaningar.

- Det finns hundratusentals bikupor

ute i bygderna men vi har bara 912 biodlare med 13 000 bikupor registrerade. Vi behöver få kontakt med folk som har bin, utbilda dem och höja kvalitén. Många saknar kunskap om bins betydelse för jordbruket, vår livsmedelssuveränitet och för ekosystemen, ja själva livet självt. De förstår inte vad bin innebär för ekonomin. Istället ser de bin som fiender för att de kan attackera och sticka deras djur och dem själva.

En viktig del i att sprida kunskap menar Hugo Roseo är att professionalisera biodlingen, och därför har PRONAPIS tecknat samarbetsavtal med några universitet för att akademiskt kunna validera och bedöma biodling och biodlare.

- Vi erbjuder nu gratis utbildning av biodlare runt om i landet och när de som gått igenom utbildningen gör sina prov blir de certifierade med nationell och internationell standard enligt ISO 17024.

Samarbetet med universiteten ger ett nytt erkännande av biodling och kan

också bidra till forskning inom området hoppas Hugo Roseo.

Ett stort problem med att många biodlare brister i sina kunskaper om bin är spridning av sjukdomar. Att de inte heller är registrerade eller organiserade gör situationen än mer allvarlig säger Hugo Roseo.

- Här finns både varroa, noseosis, trakékvalster, lilla kupskalbaggen och yngelröta, men det största problemet är varroan och det har förvärrats under de senare åren.

PRONAPIS jobbar med olika lösningar på sjukdomsproblemen och uppdaterar sig med kunskap från erfarna biodlare även utanför Ecuador. En stor uppgift är att nå ut med informationen till landets biodlare, och att se till att produkter mot sjukdomar finns lätt tillgängliga.

- Vi uppmuntrar folk att starta biodlarföreningar. I sådana kan man stötta och hjälpa varandra, både praktiskt

Nä

J

Jag tänker nästa år flytta mins kupor till till en annan del av landet när det inte är säsong här. På så vis kan jag få produktion hela året.

och kunskapsmässigt. Det är bland annat viktigt att lära sig att göra ekonomiska kalkyler för hur biodling kan göras lönsam, hur många bikupor som behövs för att det ska vara värt en investering. Något som är lättare att lära sig tillsammans med andra. En förening kan även lättare få krediter från banken, det behövs ju utrustning för att starta upp en biodlarverksamhet, vilket kan vara ett hinder för många, säger Hugo Roseo.

Man hoppas även på att biodlingen kan utvecklas och bli mer mångfasetterad, med de olika produkter som biodlingen ger. En annan önskan är att folk får upp ögonen för kvalitet. Idag väljer många importerad honung, eller honung med okontrollerad märkning, för att den är billigare. Men den innehåller dessvärre ofta socker och har mixats med vatten.

Hugo Roseo berättar att i Ecuador finns en bisort som är en kors-

ning mellan europeiska och afrikanska bin, och som är lite mer aggressiv, men däremot mycket motståndskraftig mot sjukdomar. De inhemska honungsbina är lättare att hantera (trigona och melipona sticker inte alls), och ger mer honung. Trigona är till exempel aktiv året runt så länge den befinner sig i ett varmt område.

- Däremot är de inhemska bisorterna känsliga för sjukdomar, men kan vi reducera de problemen så har vi istället mer honung att hämta. Det är även viktigt av rent ekologiska skäl att jobba med inhemska arter och vi behöver lära oss mer om dem, säger Hugo Roseo.

Jag träffar biodlare Mahmoud Kliwah, ursprungligen från Egypten, som har korsningen mellan europeiska och afrikanska bin i sina kupor.

- Visst är de svårare att hantera, men det gäller att ta det lugnt, så sticker de inte, säger han och ler.

Det Mahmoud Kliwah är väldigt nöjd

med är att det aldrig är några problem med bina, att de inte blir sjuka. Så när han ska utöka sina nuvarande 35 kupor till 100 kupor nu i november när det är säsong igen vill han hålla sig till samma korsning.

- Och jag gillar verkligen biodling så nästa år ska jag fördubbla antalet kupor till 200. Jag tänker även flytta mina kupor nästa år till en annan del av landet när det inte är säsong här. På så vis kan jag få produktion hela året.

Mahmoud Kliwah ser positivt på sina utvecklingsplaner men det han tycker är lite bekymmersamt är försäljningen.

- Folk köper hellre billig importerad honung än att betala lite extra för lokal kvalitetshonung, säger han.

Det slår mig att det problemet nog kan gälla även hemma i Sverige.

Text och foto: ANN-BRITT STERNFELDT